

De menselijke maat terug in de zorg en het zorgonderwijs

De longfibrosepatiëntenvereniging wordt bijgestaan door een adviesraad. Leden van deze raad geven advies en verzorgen algemene voorlichting over longfibrose. Regelmatig beantwoorden ze vragen over medicijnen die leden via de website stellen, ze verzorgen lezingen tijdens landelijke bijeenkomsten en op verzoek controleren ze teksten van voorlichtingsmateriaal. Ook zijn zij een vraagbaak over hoe om te gaan met zaken als vergoedingen van medicijnen en verstrekken zij informatie over (nieuwe) onderzoeken. Voor deze rubriek spraken wij met longarts prof. dr. Marjolein Drent. Zij is adviesraadlid en mede oprichter van de longfibrosepatiëntenvereniging.

Prof. Marjolein Drent is sinds april 2012 hoofd van de afdeling ild care van Ziekenhuis Gelderse Vallei (ZGV) in Ede. Ook is zij één dag in de week verbonden aan de Faculty of Health Medicine and Life Sciences, afdeling Toxicologie van de Universiteit Maastricht, waar zij promovendi begeleidt en onderzoek doet. Na de sluiting van het expertisecentrum voor diffuse longaandoeningen in Maastricht heeft zorgverzekeraar Menzis ervoor gezorgd dat het ild care team een doorstart kon maken. Het ild care team wordt gevormd door vertegenwoordigers van vele vakgroepen van ZGV en externe (inter)nationale consulenten. "Patiënten die naar het team worden verwezen, hebben veelal een ingewikkeld ziektebeeld en dat vergt een zorgvuldige multidisciplinaire analyse. De analyse gebeurt in de meerderheid van de gevallen in het eigen ziekenhuis. Al vanaf het begin dat het team werd opgericht in 2000 werd de verwijzend specialist betrokken bij het proces van analyse, advies en begeleiding. Zo verloor de verwijzer

Marjolein Drent: "Investeren in zorg levert geld op"

de patiënt niet uit het oog en bleef deze altijd goed op de hoogte van de stand van zaken. Het werken met satellieten in Nederland is iets waar we vanuit Maastricht vanaf het begin veel in hebben geïnvesteerd. Zo hebben we verschillende collega's in het land waar we mee samenwerken en waar patiënten naar kunnen worden verwezen. Dr. Karen Maassen van den Brink is zo'n voorbeeld in Noord Holland. Zij is vanaf het eerste uur betrokken bij het ild care team. Maar ook de verwijzend arts zelf blijft actief betrokken. Er worden master classes gegeven om de artsen zelf de gelegenheid te geven ingewikkelde voorbeelden te bespreken in workshops met experts op het gebied van ild. Zo wordt kennis verbreed en de patiënt krijgt dicht bij huis de meest optimale zorg.

Alle onderzoeken kunnen tegenwoordig dicht bij huis worden uitgevoerd, evenals de meeste behandelingen, echter de interpretatie van gegevens en de keuze van de behandeling behoeft coaching en dat is wat het ild care team ZGV doet. Het is dan ook mooi te zien dat het St. Antonius ziekenhuis sinds kort ook met satellieten werkt. Dat bevordert de klantvriendelijkheid en zorgt dat de patiënt niet onnodig lang hoeft te reizen voor de meest optimale zorg.

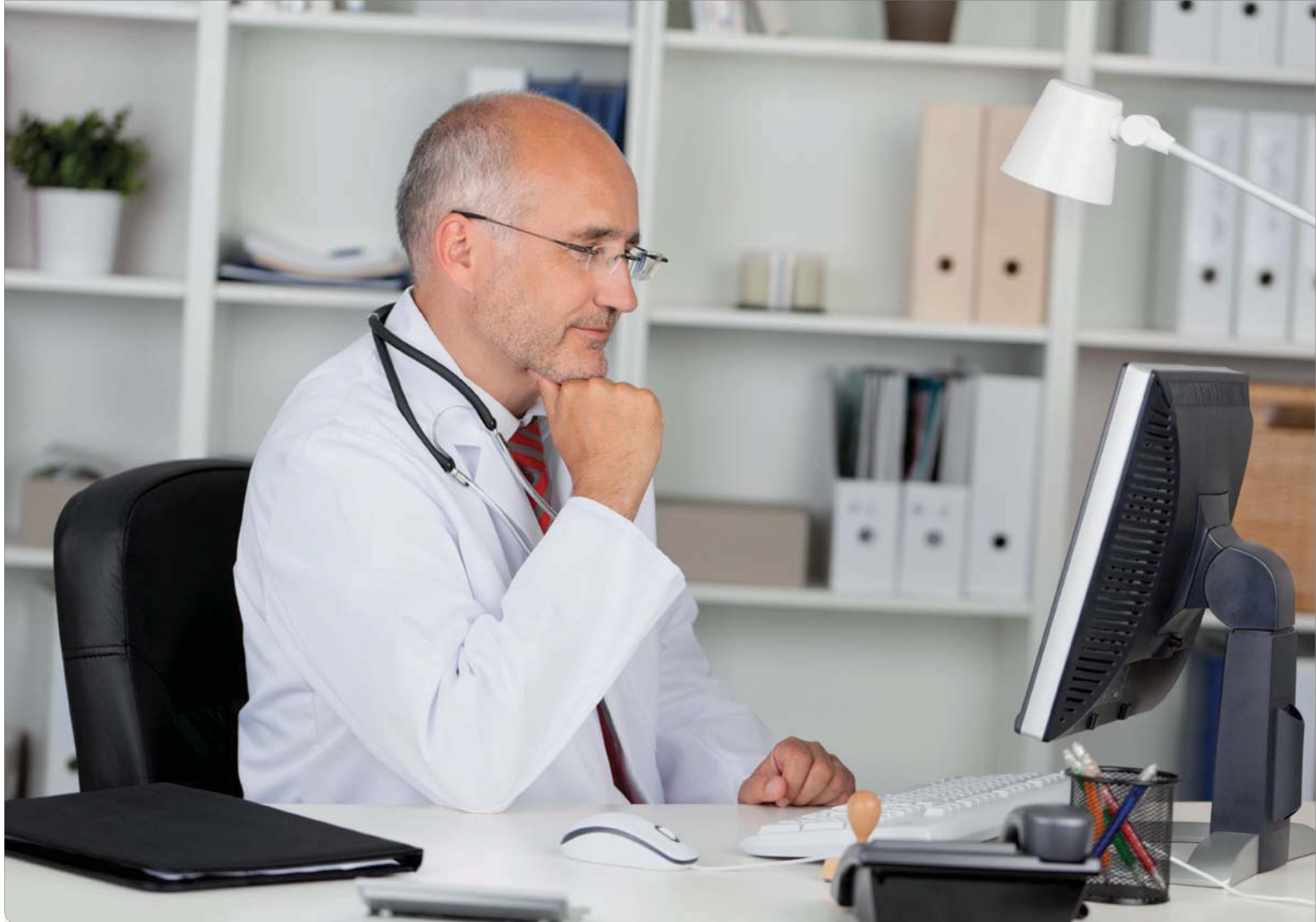
"Studenten lopen aan tegen de verharding in de zorg"

Een ander motto dat zij graag met ons wil delen is: Compassion for care, oftewel compassie voor de zorg. Door te zoeken naar synoniemen, zoals belangstelling, medegevoel, ontferming en mededogen wordt pas duidelijk welk een diepere (en veelzijdige) betekenis het woord compassie heeft.

Prof. Marjolein Drent is verbonden als ambassadeur aan de stichting Compassion for care, een initiatief gestart door drie medisch studenten in 2011. Diverse organisaties steunen dit initiatief met als doel: het terugkomen van de menselijke maat in de zorg en het zorgonderwijs.

COM-Passion For Care

De aanleiding: veel studenten in opleiding voor medische beroepen lopen tegen de verharding in de zorg aan. Zij beginnen vol passie aan hun opleiding, maar omdat patiënten gevallen en nummers worden en het niet meer lijkt te gaan over het helpen van mensen, maar over competitie, protocollen en doelstellingen, raken veel studenten gedurende het studietraject hun passie en motivatie kwijt.

“Jammer, dat de dokter mij niet aankeek”

Een kijkje www.compassionforcare.nl geeft schrikbarende cijfers over overwerkte artsen, gedesilluseerde studenten en arts-assistenten met tekenen van burn-out.

Prof. Marjolein Drent was mede organisator van het congres ‘Ziel en zakelijkheid in de zorg’ in Zeist in november 2012. Het verslag van dit congres vindt u op www.longfibrose.nl (bij ‘nieuws en informatie/ artikelen en downloads’). “Er moet weer meer tijd voor de patiënt komen waarbij de sleutelwoorden zijn: respect, serieus nemen en luisteren. Veel secretariële ondersteuning is weggevallen en nu moeten artsen zelf alle correspondentie (digitaal) invullen. Dat kost veel tijd en gaat ten koste van de aandacht voor de patiënt tijdens een consult. Er is dan ook minder tijd om verder te vragen om zo de achterliggende oorzaken van bepaalde aandoeningen te kunnen ontrafelen. Daardoor worden er soms meer onderzoeken aangevraagd dan nodig. Zo wordt de zorg onnodig duur en het levert bovendien niet het gewenste resultaat op. Nog belangrijker: de mensen worden er niet beter van. Het is belangrijk in het begin tijd te investeren om later sneller betere keuzes te

kunnen maken. Mijn motto is dan ook: ‘investeren in de zorg levert juist geld op.’ Zelf maakte ik het mee toen ik met mijn moeder een arts bezocht. Na afloop zei mijn moeder tegen mij: ‘Jammer, dat de dokter mij niet aankeek’. Bij de invoering van allerlei nieuwe digitale systemen zullen we rekening moeten houden met het belang van behoud van menselijk contact. In het begin is dat een kwestie van investeren in tijd, maar op den duur levert dat juist tijd op. Een consult dient goed te worden afgestemd op de hulpvraag. Bij het plannen van een afspraak zal rekening gehouden moeten worden met wat er aan de orde gaat komen. Is het een ‘slecht

nieuws gesprek’ en staat uitleg geven over een bepaalde diagnose of ingewikkeld ziektebeeld op de voorgrond, dan moet er ruimte zijn om daar bij het plannen van de duur van een afspraak rekening mee te houden. Ook patiënten zelf kunnen hier een actieve rol in spelen en vragen om een dubbele afspraak. “

Prof. Marjolein Drent pleit voor het menselijke contact. Soms is een hand op een schouder al voldoende of kun je aan de houding van een patiënt al zien dat er iets anders aan de hand is dan alleen een verkoudheid die niet over wil. “Dan moet je verder doorvragen”, aldus Prof. Marjolein Drent.

De adviesraadleden van de longfibrosepatiëntenvereniging zijn:

- Prof. dr. A. Bast, toxicoloog Universiteit Maastricht
- Dr. P. Bresser, longarts OLV Amsterdam
- Prof. Dr. M. Drent, longarts Ziekenhuis Gelderse Vallei Ede
- Prof. Dr. J. Grutters, longarts Sint Antonius Ziekenhuis Nieuwegein
- Mr. M. ten Hoopen, jurist privaatrecht en gezondheidsrecht te Maastricht
- Drs. R.G.J. Marcellis, fysiotherapeut MUMC Maastricht
- Dr. G.D. Nossent, longtransplantatiearts UMC Groningen
- Dr. M. Wijsenbeek, longarts Erasmus MC te Rotterdam